

–Κι αυτό το «πρέπει να συμμαζευτούμε» τι σημαίνει; ρώτησα τη μητέρα μου.

–Τι ερωτήσεις είν’ αυτές; είπε η μάνα μου και βιάστηκε να πάει στην πίσω αυλή, όπου ο σκύλος του γείτονά μας του Εγγλέζου συνταγματάρχη Κόγκρεϊβ είχε πάλιν λυθεί και κυνηγούσε τις κότες μας μέσα στα παρτέρια με τα τριαντάφυλλα και την ανθισμένη μουσιέττα [είδος αγριοτριανταφυλλιάς που ανθίζει την άνοιξη και το καλοκαίρι].

–Τι σημαίνει! είπε μελαγχολικά η αδερφή μου η Αιμιλία. Σημαίνει πως φέτο δε θα ράψουμε καινούριο φουστάνι, κι ούτε θ’ αγοράσω εκείνα τα ξώφτερνα παπούτσια που είναι τώρα τόσο της μόδας.

–Ο κόσμος καίγεται και η Αιμιλία μας το χαβά της, μόνο σκέφτεται τα ποππά [κοκέτικα ρούχα] και τα λούσα της... Το νησί μας έγινε μια μεγάλη εκκλησιά, πες, όπου ψάλλεται ο Ύμνος της Ελευθερίας, παντού φυσάει ένας νέος αέρας και οι άμυαλες αδερφές μου μιλούν για γιορτές και πανηγύρια...

–Μμ! Ηχήστε σάλπιγγες! Σωπάστε πλήθη! Μιλά ο Μέγας του Γένους αγωνιστής, φώναξε κοροϊδευτικά η Αιμιλία.

–Αου, γαβ, γαβ, ούρλιαξε κι ο πελώριος μαύρος σκύλος του Εγγλέζου συνταγματάρχη, έτοιμος να κατασπαράξει τον πετεινό της μάνας μας, που στάθηκε να υπερασπίσει σαν γενναίο παλικάρι τις κατατρομαγμένες κότες του.

–Που να πας στ’ ανάθεμα, κι εσύ και τ’ αφεντικά σου! Ξεφώνιζε κι η μάνα μου, ανεμίζοντας μια πελώρια μαγκούρα πάνω από την κεφαλή του μαύρου σκύλου, χωρίς να τολμά να την κατεβάσει. Ουσι, κοπρόσκυλε, χαμένε, μπελά που σας βρήκαμε! Στην κόλαση να πάτε και από κει και κει!

–Σόρι, ζητώ συκνώμη, είπε μια ευγενική φωνή, ο σκύλος είναι άτακτος. «Rocky, come here, I tell you, do you hear me?» είπε επιτακτικά η γριά κυρία, μα ο Ρόκι είχε κιόλας αρπάξει από την κεφαλή τον πετεινό μας, που τσίριζε απελπισμένα, τον τίναξε πέρα δώθε και δεν έδειχνε καμιά διάθεση να κάμει ότι του έλεγε η ευγενική κυρία του...

–Jemalie, Jemalie, please come! τσίριξε πάλιν η Εγγλέζα. Hurry up, please, please!

Στη σκηνή του δράματος κατέφθασε τώρα και η φαρδιά Τζεμαλιέ, η Τουρκάλα δούλα του Εγγλέζου συνταγματάρχη, κρατώντας ένα λουρί, «Τούτο το σθιύλος ένι πολλά πελλό [πολύ τρελό]» είπε φιλοσοφικά και με μια επιδέξια κίνηση πέρασε το λουρί από το λαιμό του ζώου και το τράβηξε προς το μέρος της.

–Ααου, γαβ, διαμαρτυρήθηκε ο σκύλος θυμωμένος, αφήνοντας από το στόμα του την καταματωμένη κεφαλή του γενναίου πετεινού. «Ήμουν πάντα ένας τόσο καλός Ρόκι, γιατί τώρα

μου παίρνετε το μεζέ από το στόμα μου;» Μα η πελώρια Τζεμαλιέ δεν καταλάβαινε απ' αυτά. Τραβώντας γερά το πειστωμένο ζώο από το λουρί, το έσυρε με δύναμη προς το σπίτι.

–I am so sorry, so sorry! απολογήθηκε πάλιν η γριά κυρία κοιτάζοντας το άψυχο σώμα που κοίτονταν στις τριανταφυλλιές. «Θα πλη... θα πληρώσω! Συκνώμη και πάλιν».

–Never mind... It is OK., we do not want money, είπα εγώ καμαρώνοντας για τα σωστά αγγλικά μου και κοίταξα άγρια τη μάνα μου που ήταν έτοιμη να δεχτεί την προσφορά.

–Ναι, κρατήστε τα λεφτά σας –μπήκε τώρα στην ιστορία και ο Αχιλλέας μας–, γιατί εσείς οι δυνατοί της Γης πρέπει επιτέλους να μάθετε πως υπάρχουν και μερικά πράγματα που δεν εξαγοράζονται με το χρήμα.

Πήρε στα χέρια του το άψυχο κορμί χωρίς να νοιάζεται που το αίμα πιτσίλιζε τα ρούχα του. «Πέθανε, αλλά δεν το 'βαλε κάτω... Αγwonίστηκε! Έτσι κυρία;» είπε αυστηρά και μπήκε στο σπίτι με το αίμα του καημένου του αγωνιστή πετεινού να στάζει παντού.

–Οου! Ναι, ναι, είπε σαστισμένη η γριά κυρία, χωρίς να καταλαβαίνει τίποτε και με κοιτούσε σαν να περίμενε από μένα κάποια εξήγηση..

–Tomorrow is my birthday, ξαναμίλησα εγώ, γιατί δεν έβρισκα τίποτε άλλο να πω.

–Birthday, tomorrow is my birthday, φώναξε όλο περιφρόνηση από μέσα η Αιμιλία. Μάθε πρώτα τη γλώσσα σωστά και μετά ν' ανοίγεις το στόμα σου και να μας κάνεις όλους ρεζίλι, καημένη.

–Oh, how nice, είπε πάλιν η γριά κυρία, ωραία νέα κόρη σαν... σαν springtime, σαν άνοιξη... εορτάζει.

Έμεινε να με κοιτάζει και μου φάνηκε ξαφνικά πως κάτι σκεφτόταν ή ίσως πάλιν κάτι να περίμενε . Τι όμως; «Λυπούμαι... λυπούμαι πολύ... για το... όμορφο... πτηνό» είπε απευθυνόμενη στη μάνα μου.

–Ναι, μα η λύπησή σου, κυρία, δε θα φέρει πίσω τον πετεινό μου, της πέταξε κατάμουτρα εκείνη. Και έναν τον είχα – έναν και μονάκριβο! Το κακό είναι τώρα, πώς θα ζήσουν οι κοκόνες μου οι κότες χωρίς τον αφέντη τους; Και ύστερα μετανιωμένη, «Πες της να περάσει μέσα, γριά γυναίκα είναι –να μη στέκεται τόση ώρα–, να την κεράσω από το χαλβά που 'φτιαξα, είναι και τα γενέθλιά σου αύριο».

–Ευ... ευχαριστώ, είπε με τη μακρόσυρτη προφορά της η Εγγλέζα, όμως δε γίνεται... πρέπει να γυρίσω... πρέπει...

–Ας' την να πάει στο καλό, μου ψιθύρισε η μάνα μπαίνοντας μέσα. Δεν τη βλέπεις την ψωροπερήφανη; Να πέσει η μύτη της χάμω, δε θα σκύψει να τη μαζέψει. Αυτοί οι Εγγλέζοι είναι αλλόκοτα πλάσματα. Όμως τον πετεινό μου έπρεπε να μου τον πληρώσει... έπρεπε.

Έβλεπα τη γριά Αγγλίδα να απομακρύνεται κούτσα κούτσα, στηριγμένη βαριά στο μπαστούνι της, κι ένιωσα χωρίς να το

περιμένω μια ξαφνική συμπάθεια. Από ποιο μέρος της Γης να ερχόταν; Ποια μοίρα έφερε αυτό το καμπούρικο κορμί να πεθάνει εδώ στο πλάι μας; Και γιατί; Ποιος τα όριζε όλα αυτά;

Κι έτσι όπως την κοίταζα, φαίνεται πως το 'νιωσε. Στάθηκε για λίγο, στηρίχτηκε στο μπαστούνι της και γύρισε.

—Ο Τζωρτζ Γκόρντον παρακαλεί να γνωρίσει το νέο κορίτσι, είπε.

—Ο Τζωρτζ Γκόρντον; ρώτησα παραξεμένη.

—Ο... απογόνος... νόου... ο εγγόνος μου.

—Ο εγγονός σας, διόρθωσα μηχανικά. Έφερα στο νου μου μια φευγαλέα μορφή ενός νέου ξανθού παλικαριού, που κοίταζε κάποτε διακριτικά προς τη μεριά του σπιτιού μας. Κι ύστερα αποτραβιόταν βιαστικά.

—Τζωρτζ Γκόρντον Μπάυρον, είπα εγώ με καμάρι. Είναι ένας Άγγλος ποιητής. Τον μελετούμε τώρα στο γυμνάσιο, στην τρίτη τάξη.

—Oh, how nice! Ο κύριος Κόγκρεϊβ αγαπά πολύ τον George Gordon, Lord Byron. Είναι ένας μακρινός... πολύ μακρινός προ-πρόγονός μας.

—Και έδωσε το όνομά του στο γιο του, πρόσθεσα εγώ. Όλοι οι πατεράδες φαίνεται έτσι είναι. Έχουν παραξενιές. Στον πατέρα μου αρέσουν πολύ τα αρχαία ελληνικά ονόματα. Ο αδερφός μου ονομάζεται Αχιλλέας και εγώ Αθηνά... Ξέρετε, ήταν η θεά της σοφίας.

—Ξέρω, είπε η γριά κυρία, ξέρω.

Πάλιν έμεινε να με κοιτάζει. Κάτι είχε πάλιν αυτή η ματιά... κάτι ζητούσε... κάτι εξεβίαζε.

—Εγώ αγαπώ πολύ τον εγγονό μου τον Τζωρτζ Γκόρντον. Πάρα πολύ. [Μικρή παύση. Το γεροντικό της βλέμμα δε φεύγει ούτε στιγμή από πάνω μου.] Η μητέρα του... πάει... είναι νεκρή... Long ago now.

—Λυπούμαι, είπα ευγενικά, αλλά δε λυπόμουνα και πολύ... Γιατί να λυπούμαι για μια άγνωστή μου Εγγλέζα, μάνα ενός ψωροπερήφανου νεαρού, που δεν καταδεχόταν να μας γνωρίσει, παρά μόνο μας έκανε την τιμή να μας ρίχνει από το παράθυρό του πού και πού καμιά ματιά;

—Ο Λόρδος Μπάυρον ήταν φιλέλληνας, είπα κάπως προκλητικά και θυμήθηκα, έτσι χωρίς κανένα λόγο, τον Αχιλλέα μας... Ξέρετε τι θα πει «φιλέλληνη»;

—Ξέρω, είπε πάλιν η γριά Εγγλέζα. Κι εγώ αγαπώ την Ελλάδα... Και όλους τους Έλληνες. Και ο Colonel Congrave... και ο George Gordon.

Ήθελα να της πω... ίσα και σταράτα, όπως θα έκανε ο Αχιλλέας μας, «Αν αγαπάτε την Ελλάδα και τους Έλληνες, όπως λέτε, πρέπει να τα μαζέψετε και να φύγετε από το Νησί...» Όμως ήταν τόσο ζαρωμένη και τόσο γριά, που δεν το 'κανε η ψυχούλα μου. Κι από την άλλη, βαθιά μέσα στην καρδιά μου, μπορώ τώρα να το παραδεχτώ, μισούσα τα μεγάλα, πομπώδη λόγια.

—Ο νέος George Gordon θέλει να γνωρίσει το μικρό κορίτσι, επανέλαβε η γριά, χωρίς να με κοιτάζει αυτή τη φορά.

—Αύριο είναι τα γενέθλιά μου, αλλά δε θα κάνουμε γιορτή στο σπίτι, είναι δύσκολοι οι καιροί, είπα. Αν θέλετε, μπορώ να έρθω αύριο στο σπίτι σας στις τέσσερις.

Και τότε η γριά έκανε κάτι που δεν περίμενα. Επέστρεψε πίσω, άπλωσε τα χέρια της [θυμούμαι ακόμα καλά πώς τρέμανε], πήρε τα δικά μου και τα 'κλεισε στις χούφτες της. Μου φάνηκε πως ήθελε να χαϊδέψει τα χέρια μου, αλλά ξαφνικά θα ντράπηκε και τα άφησε.

—Oh, thank you, thank you, thank you... Αύριο στις τέσσερις. Θα κάνω κέικ για το νέο κορίτσι, είπε και βιάστηκε ν' απομακρυνθεί.

ë

Κι έτσι άρχισε η ιστορία. Μια ιστορία που είχα βαλθεί με όλη μου τη δύναμη να τη θάψω στα τρίςβαθα της ψυχής μου, να προσποιηθώ πως ποτέ δε συνέβη. Όμως κάποτε, ολωσδιόλου ξαφνικά, ζωντάνευσαν όλα, η κάθε λεπτομέρεια, τα πώς, τα γιατί, τα διότι, οι διεκδικήσεις, οι αντεγκλήσεις, όλα, όλα. Έτσι, χωρίς καμιά αιτία και αφορμή, μου παρουσιάζονταν ολοζώντανα μπροστά μου, μου παίδευαν τις νύχτες, μου ζητούσαν το λόγο.

—Μη μου πεις ότι θα κάμεις επίσκεψη στους Εγγλέζους, είπε άγρια ο Αχιλλέας.

—Το αίμα του πετεινού μας είναι ακόμα στο πουκάμισό σου, είπα και κίνησα για το δωμάτιό μου.

—Μη μου αλλάζεις κουβέντα, είπε απειλητικά τώρα ο Αχιλλέας και στάθηκε μπροστά στην πόρτα του υπνοδωματίου μου.

—Αύριο κλείνω τα δεκαπέντε και είμαι μεγάλη. Δε θα με ελέγχεις πια τι κάνω και τι δεν κάνω. Και δε σου επιτρέπω να με κατασκοπεύεις όταν μιλώ στο διάλειμμα με το συμμαθητή σου τον Αλέξανδρο.

—Έχεις καταλάβει, κοκόνα μου [γιατί όταν θύμωνε ο Αχιλλέας, με έλεγε κοκόνα του; Πώς και δεν τον ρώτησα ποτέ μου;], τι γίνεται αυτή τη στιγμή στο νησί; Πήρες καθόλου είδηση;

—Ό,τι γίνεται αυτή τη στιγμή στο νησί είναι μια μεγάλη απερισκεψία, μπήκε κι η μάνα μου στην κουβέντα φουρκισμένη. Κι αν εσύ συνεχίσεις να κάνεις το παλικάρι, λεβέντη μου, ο πατέρας σου θα χάσει τη δουλειά του και θα πεινάσουμε όλοι μας.

—Παρά να είμαι δούλος αυτών... αυτών των χέσηδων... αυτών των χαραμοφάηδων... που απομυζούν το αίμα των λαών, χίλιες φορές καλύτερα να πεθάνω από την πείνα, είπε ο Αχιλλέας. Ηχούσε τόσο αληθινή η φωνή του, είχε μια τέτοια λαχτάρα [λαχτάρα για τι, για ποιο πράγμα;], που δε μιλήσαμε, ούτε εγώ ούτε η Αιμιλία. Η μάνα μου ξέχασε τις συνηθισμένες αντιρρήσεις της. Πήγε να τον σταυρώσει τρεις φορές και είπε «Ο Θεός να φυλάει όλον τον κόσμο, παιδί μου, και σένα μαζί».

ë

Θυμούμαι, πως εκείνο το απόγευμα ο πατέρας σχόλασε από το Κτηματολόγιο, όπου εργαζόταν, ενωρίς. Μας χαιρέτησε με μισή καρδιά, όπως μου φάνηκε, και βυθίστηκε στο διάβασμα της Ελευθερίας.

–Γιάννη, είπε η μάνα μου ανήσυχη, έγινε τίποτε;

–Οι Εγγλέζοι σκότωσαν δυο παλικάρια, είπε ο πατέρας. Το κακό ξεκίνησε...

–Και χίλιους δυο να σκοτώσουν, πάλιν δε θα το βάλουμε κάτω, άρχισε πάλιν να χειρονομεί ο Αχιλλέας. Γιατί καθόμαστε και μοιρολογούμε; Είναι ήρωες αυτοί, ήρωες!

–Καημένοι γονιοί, κλαψούρισε η μάνα μου, καημένοι γονιοί!

«Σφάξε μας ούλους τσ'ας γενεί το γαίμα μας αυλάτζιν κάμε τον κόσμο ματζελειόν τσιαί τους Ρωμιούς τραούλλια αμμά ξερε πως ύλαντρον όντας κοπεί καβάτζιν τριγύρου του πετάσσονται τριακόσια παραπούλια!»

[Απόσπασμα από το επικό ποίημα του Κύπριου εθνικού ποιητή Βασίλη Μιχαηλίδη]

–Πάρτε, διαβάστε, να ζεστάνει το αίμα σας λίγο, να σας φύγει τούτος ο φόβος των δούλων, γιατί δούλοι είσατε όλοι... δούλοι, είπε ο Αχιλλέας αρπάζοντας από τη βιβλιοθήκη την Ενάτη Ιουλίου του Βασίλη Μιχαηλίδη, που την είχε πάντα πρόχειρη και τελευταία τη διάβαζε συνέχεια. Δεν καταλαβαίνετε ότι τώρα, τώρα αρχίζουμε να υπάρχουμε ως λαός, να γράφουμε ιστορία;

–Η ιστορία δε γράφεται με το συναίσθημα, παρά με αμείλικτη λογική και σοβαρότητα! Ούτε οι Αγώνες γίνονται με τα μεγάλα λόγια, είπε ήρεμα και ο πατέρας.

–Αν με αυτό εννοείς, πατέρα, ότι για ν' αποκτήσει κανένας την ελευθερία του, πρέπει πρώτα να κάνει χίλιες δυο συσκέψεις με χίλιους δυο αρτηριοσκληρωτικούς γέρους, τότε ξέχασέ το! Πάντα δούλοι θα κοιμόμαστε και δούλοι θα ξυπνούμε. Φαίνεται πως εντέλει η ελευθερία είναι υπόθεση μόνο εμάς των νέων.

–Εμένα, δεν είναι δική μου υπόθεση, είπε η Αιμιλία και κοίταξε σταθερά τον αδερφό μας.

–Άνθρωποι σαν και σένα δεν πρέπει να λογαριάζονται, είπε σκληρά εκείνος.

–Αυτό θα το δούμε στο τέλος της ιστορίας, αντιμίλησε εκείνη και έτρεξε στο δωμάτιό μας. Πρόφτασα όμως να δω τα μάτια της, που είχαν γεμίσει δάκρυα.

Τι παράξενη που ήταν αυτή η αδερφή μου... Ήταν ένα χρόνο μεγαλύτερή μου, αλλά ποτέ δεν την καταλάβαινα. Της άρεσαν κι αυτής τα βιβλία, το χαρτζιλίκι όμως που μας έδινε ο πατέρας, προτιμούσε να το ξοδεύει στα λούσα. Τα μοναδικά βιβλία που αγόρασε ήταν ποιητικές συλλογές – την είχε πιάσει μανία με τον Κωστή Παλαμά. Τη θυμούμαι να πηγαινοέρχεται ώρες ολόκληρες στο δωμάτιό μας και ν' αποστηθίζει ποιήματά του, ίσως για να εντυπωσιάσει το

φιλόλογό μας, τον κύριο Βράχα, που έλεγε πως ήξερε προσωπικά τον ποιητή. Μάλιστα, είχε πάει και στην κηδεία του, όταν ήταν φοιτητής στην Αθήνα. Στην τελική γιορτή επί τη λήξει των μαθημάτων, η Αιμιλία μας είχε πάντα τον πρωταγωνιστικό ρόλο. Μετά τον πανηγυρικό από το γυμνασιάρχη του γυμνασίου μας, τον κύριο Γεωργιάδη, σειρά έπαιρνε η αδερφή μου. Έκανε την είσοδό της με αργό βήμα, ίσως για να δώσει καιρό στον κόσμο να θαυμάσει την ωραία κορμοστασιά της ή ίσως πάλιν γιατί συναισθανόταν ότι οι στιγμές ήταν πολύτιμες και ήθελε να τις επιμηκύνει – να μεγαλώσει όσο πιο γίνεται το χρόνο και να τον νιώσει ως την τελευταία ίνα του κορμιού της. Σαν ν' ακούω ακόμα στ' αυτιά μου την κάπως βραχνή φωνή της:

«Και θ' ακούσεις τη φωνή του λυτρωτή
θα γδυθείς της αμαρτίας το ντύμα
και ξανά κυβερνημένη κι αλαφρή
θα σαλέψεις σαν τη χλόη σαν το πουλί.
Σαν τον κόρφο τον γυναίκειο, σαν το κύμα
Και μη έχοντας πιο κάτω άλλο σκαλί
Να κατρακυλήσεις πιο βαθιά στου κακού τη σκάλα
Για τ' ανέβασμα ξανά που σε καλεί
θα αισθανθείς να σου φυτρώνουν, ω χαρά,
Τα φτερά,
Τα φτερά τα πρωτινά σου τα μεγάλα».

Ναι... το 'νιωθα, το 'πιανα στον αέρα, ότι κάτω από τις συνεχείς αμφισβητήσεις, τις αντιδράσεις της, τους αδιάκοπους καβγάδες μαζί μου και με τον Αχιλλέα, η αδερφή μου ήταν όλο πάθος και παραφορά. Όταν δε διάβαζε, περνούσε πολλές ώρες ονειροπολώντας μπροστά στον καθρέφτη. Δεν μπορούσε κανείς να το αμφισβητήσει! Ήταν ωραία, με μια ομορφιά κάπως απόμακρη, θα μπορούσα να πω... ακατάδεκτη. Όταν κάναμε βόλτες στην προκυμαία πιασμένες αλαμπρατσέτα, κάμποσες φίλες μαζί (εγώ σαν μικρότερη, ήμουν πάντα στην άκρη), τα μάτια των νεαρών πάνω της έπεφταν. Κάποτε μάλιστα μας έπαιρναν από πίσω κάνοντας διάφορα θαυμαστικά σχόλια [είδες τη δεύτερη, τι κόμματος; Όχι, προτιμώ την πρώτη, είδες πώς κουνιέται το κορμί της σαν περπατά;], ποτέ όμως δεν τολμούσαν να μας μιλήσουν στα φανερά. Μόνο μια φορά ο Μάνθος, που ήταν και φίλος του Αχιλλέα μας, ξέφυγε από την ομάδα των άλλων αγοριών, στάθηκε μπροστά μας και σαν ν' αποστήθιζε κάτι, είπε απευθυνόμενος στην αδερφή μου:
—Φέτος στην τελική γιορτή, μου είπε εμπιστευτικά ο κύριος Βράχας, ότι η θεατρική ομάδα μας θ' ανεβάσει τον Αγαμέμνονα του Αισχύλου. Εγώ θα είμαι ο πρωταγωνιστής – ο Αγαμέμνων. Εσύ θα κάνεις τη γυναίκα μου την Κλυταιμνήστρα.

–Όχι, είπε η Αιμιλία, εγώ θα προτιμήσω να κάνω την Κασσάνδρα.

–Μα, δε θα κάνουμε ό,τι θέλουμε, είπε σαστισμένος ο Μάνθος.

–Εγώ θα κάνω την Κασσάνδρα, είπε η Αιμιλία και μας τράβηξε να συνεχίσουμε τις βόλτες, αφήνοντας σύξυλο τον Μάνθο.

–Ο Μάνθος σε «θέλει», τόλμησε να πει η Ειρήνη Πετρίδου, η κόρη του Κωστή του φιστικά, που έμενε δυο δρόμους πίσω από το σπίτι μας.

–Άς με «θέλει», είπε η Αιμιλία και βάλθηκε να κοιτάζει το ηλιοβασίλεμα και τα σύννεφα που κυνηγιόντουσαν πέρα στη Γλυκιώτισσα. Το εκκλησάκι της Παναγίας ήταν σαν να 'χε πάρει φωτιά, γύρω βασίλευε μια βαθιά ησυχία, μόνο από μακριά ακούγονταν τα κρωξίματα των γλάρων που είχαν τη φωλιά τους στα βράχια. Ακόμα και τ' αγόρια πίσω μας σώπασαν, ίσως συνεπαρμένα κι αυτά από τη μαγική ώρα...

–Α, είπε η Αιμιλία, όλα εντέλει είναι ένας έρωτας!

–Και τι είναι ο έρωτας; ρώτησε θλιμμένα η Ειρήνη Πετρίδου, που έσερνε λίγο το πόδι της και δεν πίστευε πως θα μπορούσε κανένας να την ερωτευτεί.

–Έρωτας είναι «αυτό... αυτό!» Αυτή η ώρα, η θάλασσα, το ξωκλήσι της Παναγίας πέρα, οι άσπροι γλάροι πάνω στα βράχια... το φρούριο δίπλα μας, ο Αϊ-Λαρκός απάνωθό μας. Ζήστε, νιώστε αυτή τη στιγμή, αυτή την ώρα με όλη σας την ύπαρξη, γιατί τίποτε δε θα είναι πια το ίδιο, αύριο θα είναι όλα διαφορετικά και φευγάτα [Αχ, Αιμιλία... Αιμιλία!] Τα 'λεγε αυτά σαν συνεπαρμένη κουνώντας ελαφρά το κορμί της, μπορεί και να το 'κανε ξεπίτηδες, γιατί ένιωθε τα μάτια του Μάνθου επάνω της.

–Έρωτας είναι ο Μάνθος και ο Αλέξανδρος, ξανατόλμησε η Ειρήνη – ύστερα πρόσθεσε κάπως διστακτικά «και ο αδερφός σας ο Αχιλλέας...»

–Ο αδερφός μας είναι ένα τέρας, είπε η Αιμιλία κοιτάζοντας με σημασία.

–Ο Αχιλλέας είναι ωραίος σαν εκείνον τον ήλιο πέρα στη Γλυκιώτισσα, είπε με καημό η Ειρήνη και κοκκίνισε ως τις ρίζες των μαλλιών της.

Ήταν πάντοτε λιγόλογη, όμως εγώ το είχα από καιρό πάρει χαμπάρι ότι ήταν τσιμπημένη με τον αδερφό μας. Στα διαλείμματα ερχόταν μαζί μου. Συνήθως έμενε σιωπηλή, ίσως να 'νιωθε ντροπή για το σακατεμένο πόδι της ή πάλιν για το φιστικά τον πατέρα της, που κάθε πρωί ήταν στημένος έξω από το κάγκελο του γυμνασίου με το αμαξάκι του, για να μας πουλήσει φρέσκες ταχινόπιτες και φρεσκοκαβουρδισμένα φιστικά.

Τη βαριόμουν και λίγο. Δεν είχα τίποτε να πω μαζί της. Με απωθούσε κιόλας ίσως ο αέρας της φτώχειας που απέπνεε κι αυτή η βαθιά, η αμίλητη, αφοσίωσή της σε κάτι – κάτι που εγώ δεν καταλάβαινα... Όμως η Αιμιλία, δεν ξέρω για ποιο

λόγο, την καλούσε πάντα στους περιπάτους μας στην προκυμαία, άσχετο αν στα διαλείμματα στο σχολείο έκαμνε πως δεν την ήξερε. Η Ειρήνη δεν παραπονιόταν καθόλου! Ένιωθε κιόλας κάτι σαν ευγνωμοσύνη που μπορούσε να μας κάνει παρέα και να μαθαίνει κάτι για τον Αχιλλέα.

–Τον παρακάλεσα τουλάχιστον να μη στέκεται έξω από την πόρτα του γυμνασίου, μου είπε μια μέρα αναπάντεχα η Ειρήνη Πετρίδου.

Δεν καταλάβαινα.

–Τον πατέρα μου. Είναι ανάγκη να στέκεται έξω από την πόρτα του γυμνασίου και να πουλά τηνπραμάτεια του; «Και πώς θα πληρώνω τα δίδακτρά σου στο γυμνάσιο;» μου απάντησε.

Έκανε μια μικρή παύση και με κοίταξε.

–Θέλω να τελειώσω το γυμνάσιο και να πιάσω μια καλή δουλειά, είπε.

–Ναι; είπα με κάποια αμφιβολία.

Δεν ήξερα πώς να συνεχίσω την κουβέντα και πήρα να παρακολουθώ με την άκρη του ματιού μου το συμμαθητή μου τον Αλέξανδρο, που κάτι συζητούσε χαμηλόφωνα με τον Αχιλλέα. Η Ειρήνη Πετρίδου κοιτούσε κι αυτή.

–Σας πειράζει που είμαστε τόσο φτωχοί; ψιθύρισε.

–Η μητέρα λέει ότι και εμείς είμαστε φτωχοί.

–Ο πατέρας σας όμως δεν είναι φιστικός. Και διαβάζει εφημερίδα... Και σεις αγοράζετε βιβλία. Κι ο Αχιλλέας σας...